

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

TER INFORMATIE

Aan de Minister en de staatssecretaris

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

30 maart 2020

Kenmerk

DGBI / 20090058

nota

Gesprek met Koninklijke Horeca Nederland en brouwers

Kopie aan

Focco Vijselaar, 10.2.e

10.2.e

Bijlage(n)

Parafenroute

DG BI

Focco Vijselaar

MT TOP

10.2.e

BBR-paraaf

Aanleiding

Op uw verzoek is een gesprek met Koninklijke Horeca Nederland en brouwers georganiseerd om de situatie in de sector en verhoudingen en afspraken in de keten te bespreken. Het gesprek is gepland op woensdag 1 april om 11.30-12.30 uur.

Advies

U kunt kennis nemen van de nota.

Kernpunten

- Van de kant van Koninklijke Horeca Nederland (KHN) zijn de heren Willemsen (voorzitter) en Beljaarts (directeur) aanwezig.
- Vanuit de brouwers vertegenwoordigen Mark Hanssen, directeur horeca van ABInbev en Marc Jitta directeur horeca van Heineken de grote Nederlandse brouwers. Lucie Wigboldus van de Vereniging van Nederlandse brouwers zal het geluid van de kleinere brouwers vertegenwoordigen.
- De relatie tussen een brouwer en een horecaondernemer gaat vaak verder dan het afsluiten van een leveringsovereenkomst van drank. Zo kan een ondernemer ook zijn pand huren van een brouwer. Bijlage 1 betreft een factsheet met achtergrondinformatie over de relatie tussen horeca en brouwers.

Ontvangen BBR

- KHN heeft dinsdag 24 maart een oproep gedaan aan de vier grote brouwers waarbij ze vragen om gezamenlijk afspraken over huurbetaling en kwijtschelding te maken.
- Brouwers geven aan met hun afnemers in gesprek te willen gaan op individuele basis. Afgelopen week hebben de meeste brouwers aangegeven een maand uitstel te geven voor betalingen van huur of leningen. Bier wordt kosteloos teruggehaald en weer geleverd bij heropening.
- Kleine brouwers zijn afhankelijker van horeca-inkomsten en kwetsbaar in de crisis. Zij kunnen moeilijker coulantie met de horeca tonen. Mogelijk zullen zij aandringen op maatregelen (garantie vanuit de overheid).

Toelichting:

Horeca:

- De brancheorganisatie voor de horeca is Koninklijke Horeca Nederland (KHN). Bij het gesprek zijn aanwezig de voorzitter en tevens ondernemer Rober Willemsen en de directeur Dirk Beljaarts.
- Aanpalende brancheorganisaties in de toeristische sector hebben een (beperkte) relatie met horeca/brouwers. Indien gewenst kan in de opvolging van het gesprek via de koepelorganisatie Gastvrij Nederland ook de toeristische sector breed betrokken of geïnformeerd worden.
- KHN heeft op 24 maart een oproep gedaan gericht aan de grote brouwers om afspraken te maken over de huren. Een afspraak met de grote brouwers zou als goed voorbeeld kunnen dienen voor de grote groep van (kleine) vastgoedeigenaren die moeilijk te bereiken is. De oproep bestond uit de volgende punten:
 - Een duidelijk statement dat over de periode van sluiting, in ieder geval 15 maart tot en met 6 april, geen huur betaald hoeft te worden. Dat geeft lucht en liquiditeit op de korte termijn.
 - Dat, als de sluiting langer gaat duren, huurbetalingen mogen worden uitgesteld.
 - Om vervolgens de tijd te benutten om in gezamenlijk overleg tot structurelere oplossingen te komen; een eventueel uitstel voor de korte termijn is fijn maar is geen structurele oplossing. Er zal ook een gesprek gevoerd moeten worden over (gedeeltelijke) kwijtschelding
 - Een denkbare vorm voor de hele korte termijn om dit naar buiten te brengen is om een verklaring van KHN bekend te maken waar zoveel mogelijk brouwers zich solidair mee verklaren en in ieder geval de bovenstaande drie punten omarmen.

Brouwers:

- In Nederland zijn vier grote brouwers (ABInbev, Heineken, Grolsch en Bavaria) verantwoordelijk voor 90% van de afzet van drank in de horeca. Naast deze grote vier heeft de Vereniging van Nederlandse Brouwers nog 10 leden en samen vertegenwoordigen ze 95% van de markt.

- Brouwers zijn naast leverancier in sommige gevallen ook verhuurder en/of leveren andere (financiële) diensten. Naast de brouwers als eigenaren en hoofdhuurders van panden is het vastgoed in de horeca versplinterd.
- Voor het gesprek zijn uitgenodigd:
 - directeur horeca Mark Hanssen van ABInbev (grootste brouwer wereldwijd)
 - directeur horeca Marc Jetta van Heineken (grootste brouwer in Nederland)
 - directeur Lucia Wigboldus van de Vereniging van Nederlandse brouwers.
- Onderling hebben de brouwers afgesproken dat ABInbev en Heineken de situatie van de grotere brouwers toelichten en Lucia Wigboldus met name stil zal staan bij de kleinere brouwerijen.
- In het algemeen geven de brouwers aan dat zij de horeca-ondernemers willen steunen in deze lastige tijd en met ondernemers eventueel individuele afspraken willen maken. Ze wijzen erop dat de omstandigheden per bedrijf verschillen en een generieke aanpak niet passend is.
- Vorige week hebben brouwerijen steunmaatregelen voor horeca-ondernemers aangekondigd. Alle brouwerijen nemen bier terug met kosteloze teruggave bij heropening. ABInbev heeft de huur voor de maand april een maand uitgesteld. Bavaria heeft de betalingstermijnen van bestellingen, huur en leningen met een maand verlengd. Grosch geeft aan afnemers één tot twee maanden respijt te geven bij het betalen van huur en leningen.
- De kleine brouwers zijn voor een groot deel afhankelijk van de horeca en in de Coronacrisis kwetsbaarder dan de grote brouwers. Zij kunnen lastiger dezelfde steunmaatregelen bieden. Mogelijk zullen zij aandringen op extra steun of garantstellingen door de overheid.

Bijlage 1: Factsheet

Kenmerk
DGBI / 20090058

Bierbrouwers:

- Heineken is in Nederland marktleider, gevolgd door INbev, Grolsch, Bavaria en de overige kleinere bierbrouwers. In totaal zijn er 400 bierbrouwers in NL. De vier grootste zijn goed voor 90% van de Nederlandse markt
- Productie in NL: 39 mln. hectoliter (2018). Daarmee staat NL op 4e plek in de EU. NL is grootste bierexporteur van de EU (19 mln. hectoliter).
- Werkgelegenheid: 65.000 banen in totaal bij brouwerijen, horeca, retail en toeleveranciers.

Horeca:

- Aantal horecabedrijven: 58.810 (eind 2018), waarvan ca. 9.000 cafés en 11.000 restaurants.
- Omzet: 27,6 miljard (eind 2018).
- Gemiddelde kapitaal investering is EUR 800-1000 per meter².
- Voor financiering zijn er grofweg vier opties: bank, crowdfunding, vastgoedeigenaar of leverancier/bierbrouwer.
- Horeca is conjunctuurgevoelig en de afgelopen jaren hard gegroeid.

Binding bierbrouwers-horecaondernemer:

In de meeste gevallen gaat de relatie van een brouwer met een horecaondernemer verder dan het afsluiten van een leveringsovereenkomst. Vier situaties kunnen worden onderscheiden:

- Ongebonden: geen eigendommen van en geen overeenkomsten met een brouwerij anders dan een koop-/leveringscontract (brouwer is alleen leverancier) (ca. 20% van alle gevallen);
- Tapinstallatie van de brouwerij: alleen tapinstallatie van de brouwerij en/of een bruikleenovereenkomst (ca. 50%);
- Geldlening of borgstelling van de brouwerij: een geldlening of borgstelling van de brouwerij, al dan niet in combinatie met een tapinstallatie van de brouwerij en/of een bruikleenovereenkomst (ca. 10%);
- Pand van de brouwerij: een pand gehuurd van de brouwerij, al dan niet in combinatie met geldlening, borgstelling, tapinstallatie van de brouwerij en/of een bruikleenovereenkomst (ca. 17%).

Marktanalyse-update EZK 2017:

- In 2017 heeft EZK/MC een rondje langs stakeholders gedaan. Aanleiding was dat de mate van binding tussen horeca ondernemers en brouwers (een aantal jaren geleden) vragen opleverde m.b.t. mogelijke beperking van de commerciële vrijheid en concurrentie.
- Marktanalyse van de ACM in 2013 wees uit dat er geen aanleiding was om mededingingsrechtelijk op te treden. Wel was er verbetering mogelijk van de transparantie op de markt en in het wegnemen van overstapdrempels. In dat kader heeft EZK in 2015 een mediërende rol gespeeld bij afspraken tussen marktpartijen om hier verbetering in aan te brengen (o.a. afbouw

bancaire rol brouwer, minder panden in eigendom brouwers). Toezegging toen was dat EZK in 2017 de stand van zaken zou toetsen.

Kenmerk
DGBI / 20090058

- Conclusies van het rondje waren:
 - De positie horeca ondernemers is sterker geworden door o.a. meer ketenvorming en door professionalisering;
 - Er blijven zorgen bestaan aangezien er nog steeds relatief veel pandgebonden ondernemers zijn. Tegelijkertijd kiest ondernemer daar zelf bewust voor bij de opstart van de onderneming;
 - Er is sprake van een behoorlijke marktdynamiek, met name op (ontwikkel- en nieuwbouw)locaties waar eerder geen horeca aanwezig was. Daar lijken alle brouwers gelijkwaardig te kunnen concurreren;
 - Er is blijvende aandacht nodig voor belang transparantie qua voorwaarden en tarieven, heldere en evenwichtige afspraken over bruikleengoederen. Partijen moeten en kunnen daar zelf uitkomen.